

Kleur brengen in het leven van...

Perspectief met Persoonsgebonden Budget voor Welzijn Almelo.

Almelo kiest voor een persoonlijke benadering van zijn inwoners. Het persoonsgebonden budget voor Welzijn (PGB Welzijn) is daar een aansprekend voorbeeld van. We hebben de afgelopen jaren met succes proefgedraaid met dit nieuwe en eenvoudige instrument. Chronisch zieke inwoners, die in een sociaal isolement verkeren, geven we een persoonlijke subsidie van 450 euro voor vrijetijdsbesteding op maat. De kracht van deze aanpak zit in de eenvoud en het aanspreken van de eigen kracht van mensen.

De effecten zijn zo verrassend meervoudig, dat we na de pilotfase 'gewoon' doorgaan. Daarnaast zetten we de opgedane kennis en ervaring steeds meer in voor andere kwetsbare inwoners van onze gemeente. We hopen met deze brochure ook u op ideeën te brengen.

Theo Schouten,
wethouder Volksgezondheid,
Welzijn en Integratie

...chronisch zieken en gehandicapten,

eenzame ouderen, mantelzorgers, verslaafden, tienermoeders, mensen met autisme, langdurig werklozen, ex-gedetineerden, mensen met psychiatrische beperkingen, ...

**Met mijn brommer
kom ik nu overal.**

» Karel Mulder is hartpatiënt en zat drie jaar thuis. Een nazorgverpleegkundige van het Twenteborg Ziekenhuis meldde hem aan bij de Gemeente. Vervolgens ging een consulent van MEE Twente bij hem op bezoek. Samen regelden ze van alles, van belastingteruggave tot hulp in het huishouden. Maar een scootmobiel aanvragen, dat weigerde meneer Mulder pertinent. Het PGB Welzijn heeft hij besteed aan een tweedehandse brommer en een visuitrusting. Zijn nazorgverpleegkundige ziet hem nog maar een enkele keer op spreekuur. «

Een andere kijk.

Het begon met een onderzoek naar de leefsituatie van chronisch zieke of gehandicapte inwoners (Van der Plaats; 2002). Daaruit kwam vooral een groot gemis aan sociale contacten en zinvolle tijdsbesteding naar voren. De Gemeente Almelo vond toen en vindt nog steeds dat deze mensen en hun mantelzorgers niet aan hun lot overgelaten mogen worden en wil dat er een beter op hen toegesneden aanbod van welzijnsvoorzieningen komt. Verder bracht het persoonsgebonden budget, dat kort daarvoor was ingevoerd in de AWBZ, ons op het idee dit concept van zelfsturing toe te passen op het gemeentelijke welzijnsbeleid. Zo is het projectplan “Perspectief met persoonsgebonden budget voor welzijn Almelo” ontstaan, waarmee we de Ineke Haas Berger Prijs 2003 wonnen.

“Er is niet meer gezondheidszorg, maar meer welzijnszorg nodig”, zegt onderzoeker dr. Anneke

van der Plaats. Dit is ook de visie, die aan het project ten grondslag ligt.

Niets doen is een vaak sterk onderschatte veroorzaker van stress. Terwijl een afwisselend activiteitenpatroon en welbevinden een gunstige uitwerking kunnen hebben op het verloop van ziektes. Als mensen weer de kans krijgen leuke dingen te kiezen en vervolgens daadwerkelijk te doen, verbetert dit hun welbevinden en hun gevoel van zelfbeschikking en competentie.

Een andere aanpak.

De aanpak is eenvoudig: de Gemeente Almelo kent chronisch zieke of gehandicapte inwoners, die in een sociaal isolement verkeren, een persoonlijke subsidie van maximaal 450 euro toe voor vrijetijdsbesteding en sociaal contact.

Voor maatschappelijke participatie, een kernbegrip in de Wet maatschappelijke ondersteuning. Met zo min mogelijk procedures en bureaucratie. De aanmeldingen verlopen via intermediairs, zoals ziekenhuis en thuiszorg. Het PGB Welzijn blijkt te werken als contactmiddel. Het trekt sociaal geïsoleerde inwoners over de streep om in contact te komen met de gemeente. Deskundige consulenten van onze samenwerkingspartners MEE Twente en Scoop Welzijn gaan op huisbezoek.

Aan de hand van een vragenlijst bespreken ze diverse levensgebieden en helpen zonnodig met regelingen en voorzieningen. Als basale zaken zoals zorg, huisvesting, vervoer en financiën (meer) op orde zijn, ontstaat ruimte voor de leukere dingen des levens. De deelnemers worden uitgedaagd te ‘dromen’ over wat ze nu écht willen. Op voorhand is “kan toch niet” uitgesloten. Met enige creativiteit en aanpassing is vaak meer mogelijk dan men denkt.

Het PGB Welzijn is flexibel en waar nodig onorthodox inzetbaar. Maatwerk is het adagium in combinatie met vertrouwen en positieve aandacht geven. Daarmee spreken we de eigen kracht van mensen aan.

**Eindelijk iets
helemaal
voor mezelf.**

» *Gulia Cinar kan door een hersenbloeding en wegens de zorg voor jonge kinderen niet ver van huis. Dankzij het PGB Welzijn kreeg ze weer zin om te tekenen. Ze is begonnen met tekenles bij haar thuis. Daar geniet ze enorm van, ze vergeet dan al haar zorgen. Bovendien is het ook nog eens goed voor haar fijne motoriek. Lange tijd had ze het gevoel dat de wereld aan haar voorbij raasde. Nu heeft ze zich aangemeld voor een creatieve cursus in het wijkcentrum. Haar wereld wordt weer groter. Ook haar man verbreedt trouwens zijn horizon. De consulent heeft hem gestimuleerd naar Nederlandse taalles te gaan.* «

Resultaten.

De deelnemers besteden hun PGB Welzijn aan uiteenlopende zaken, afgestemd op hun persoonlijke situatie en interesses. Een greep uit de toepassingen: aangepaste zwem-, zang-, muziek- of computerlessen, de huur van een saxofoon, jaarkaart voor Heracles Almelo, al dan niet aangepaste visspullen, verhoogde bloembakken in de tuin, uitstapjes naar musea, dierentuin of de TT in Assen, een tweedehandse brommer, een babyfoon zodat de mantelzorger even het huis kan verlaten.

Dr. Anneke van der Plaats heeft de effecten onderzocht op de eerste veertig deelnemers. De nulmeting laat zien dat de deelnemers

vaak kampen met meerdere ziektes en weinig sociale contacten en activiteiten hebben. Vrijwel iedereen zit op een minimum inkomen. Ongeveer een jaar na toekenning van het PGB Welzijn heeft de effectmeting plaatsgevonden: “Ondanks veel lichamelijke achteruitgang en leed, is te zien dat een meerderheid van de respondenten zich qua welbevinden beter voelt. De wens om te participeren is duidelijk gewekt en men wil er mee doorgaan.”

Dankzij het project hebben de deelnemers weer perspectief gekregen in de vorm van nieuwe activiteiten, nieuwe contacten en nieuwe gespreksonderwerpen. Een aardig neveneffect is dat verschillende deelnemers overtollige kilo's zijn kwijtgeraakt.

Verder zijn de mensen op weg geholpen naar regelingen en voorzieningen. “Ik sta er nu niet meer alleen voor”, vertelt de echtgenote van een CVA-patiënt. MEE

Twente en Scoop
Welzijn organiseren

bijeenkomsten,
waardoor de deelnemers en hun mantelzorgers ook kennismaken met elkaar en met collectieve voorzieningen zoals bij voorbeeld het gemeentelijke zorgloket, een klein theater en een activiteitencentrum.

Het project leidt bij alle betrokken organisaties tot meer inzicht in de leefwereld en de behoeften van ernstig chronisch zieke mensen

én hun mantelzorgers. Hierdoor ontstaan weer ideeën voor nieuwe activiteiten en oplossingen voor geconstateerde lacunes. Kortom, het PGB Welzijn is een relatief eenvoudig instrument met veel positieve effecten.

**Ik kan af en toe
weer eens juichen.**

» Henk Groen heeft een hersenbloeding gehad. Sinds die dag is het leven voor Henk en zijn vrouw radicaal veranderd. De ouderenadviseur van Scoop Welzijn haalde hen over toch een indicatie aan te vragen voor dagopvang. Henk maakt nu twee dagen per week gebruik van de dagopvang en dat ontlast zijn vrouw. Toen de ouderenadviseur er achter kwam dat voetbal altijd Henk's lust en leven was geweest, was de bestemming van het PGB Welzijn niet moeilijk meer. Met een vrijwilliger van het Steunpunt Informele Zorg Almelo is Henk te vinden bij wedstrijden van zijn club Heracles Almelo. Hij is 'onmeinig' trots op de supporterssjaal, die hij van de wethouder heeft gekregen. «

Een nieuwe samenwerking.

In het project werken veel organisaties met elkaar samen. De Gemeente kan dit project niet alleen uitvoeren en is blij dat zo veel organisaties zich betrokken voelen bij het project en hun bijdrage leveren. De diverse “verwijzers” en de consultants van MEE Twente en Scoop Welzijn vervullen een cruciale rol. In de Stuurgroep, die het project begeleidt, wordt uitgebreid gesproken over verbetering van de ketensamen-

werking tussen zorg en welzijn.

De Stuurgroep ontwikkelt nieuwe

ondersteuningsmogelijkheden aan chronisch zieke of gehandicapte mensen.

De gezamenlijk gedragen projectvisie en

de hartverwarmende, tastbare effecten op de cliënten motiveren alle betrokkenen tot constructieve samenwerking en vernieuwing.

We zijn er met zijn allen trots op dat deze projectaanpak in 2006 ook gewaardeerd werd door Udite, de Europese vereniging van gemeentesecretarissen, met het winnen van de Udite innovation award.

» Vlnr: Dineke Altink (Menzis Zorgkantoor Twente), Gerrie ten Cate (InteraktContour), Marijke Kuiper (consulent, MEE Twente), Marja Joosse (consulent, Scoop Welzijn), Leny Claessens (Gemeente Almelo), Paul ter Haar (Scoop Welzijn), Gerard Nordkamp (Gemeente Almelo), Kitty Fidler (ouderenbonden Almelo), Elmer Ypenburg (MEE Twente), Monique Vleerbos (Wmo Zorgloket, Gemeente Almelo), Wijnand Breed en Guillaume Niessen (Almelo Sociaal/Klankbordgroep Gehandicapten Almelo). Op de foto ontbreken consulenten Ellie Setz en Wilfred Klein Poelhuis van MEE Twente en de stuurgroepleden Anneke van der Plaats (VDO, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen), Metha Nieborg (Steunpunt Informele Zorg Almelo), Rienke Vedders (Zorgbelang Overijssel), Dick Ekkel (MEE Twente), Nico Moorman (Menzis Zorgkantoor Twente) en Hans Bonten (InteraktContour). «

Vissen maakt m'n hoofd leeg.

» Jaap Bloemendaal had door zijn reuma veel pijn, depressieve klachten en steeds minder sociale contacten. Zijn hobby vissen had hij al lang opgegeven. Hij ervoer het als een enorme opsteker dat de Gemeente in hem wilde investeren. Hij heeft met het PGB Welzijn visspullen aangeschaft. De consulent heeft geregeld dat een fonds meebetaalde aan de noodzakelijke aanpassingen. Jaap bezoekt ook de collectieve bijeenkomsten van het project PGB Welzijn. Hij heeft op die manier kennisgemaakt met het Stadhuis en de wethouder en weet nu ook het Wmo Zorgloket te vinden. In Theater Hof88 heeft hij genoten van de Twentse sagenverteller. Hij voelt zich er weer bij horen. «

Nieuwe plannen.

Het proefproject met de eerste veertig deelnemers is in december 2007 officieel afgesloten met een conferentie. Het project gaat 'gewoon' door en is onlangs uitgebreid met een kleine proef onder mantelzorgers van cliënten. Het gedachtegoed van het PGB Welzijn vindt steeds meer ingang binnen de Gemeente Almelo. In het kader van de wijkaanpak en het landelijke

grotestedenproject

"Herover de wijk"

is in 2007 een

project gestart met

een 'geluksbudget' voor kwetsbare gezinnen in de Almelse wijk De Riet. Met het PGB Welzijn brengen we ook dwarsverbanden aan tussen

de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet werk en bijstand. De Provincie Overijssel heeft ons subsidie gegeven om de projectaanpak ook te gaan inzetten voor mensen met een psychiatrische beperking. Daarnaast ondersteunt de provincie in het verspreiden van de PGB Welzijn-aanpak naar andere Overijsselse gemeenten.

Kennis delen.

Het PGB Welzijn project van de Gemeente Almelo is een mooi initiatief dat getuigt van creativiteit en innovatie. Op vooruitstrevende wijze is omgegaan met de boodschap van de Wet maatschappelijke ondersteuning waarin een taak is weggelegd voor gemeenten om de participatie en zelfredzaamheid van mensen te bevorderen. Als provincie ondersteunen wij dit initiatief en de vele andere soortgelijke initiatieven die van de grond zijn gekomen in Overijssel.

Met de afsluiting van PGB Welzijn komt een eind aan een mooi experiment, maar niet aan de activiteiten die in gang zijn gezet. De provincie zal samen met de gemeente Almelo het komende jaar kijken naar manieren om de ideeën achter PGB Welzijn, waaronder de individuele outreachende aanpak, verder te verspreiden en verbreden naar de rest van Overijssel.

Gedeputeerde Gert Ranter

Deze brochure is mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel.

Met bronvermelding is overname van teksten en foto's toegestaan.

Almelo, december 2007

Voor meer informatie

Gemeente Almelo, afdeling Samenleving

Bezoekadres: Stadhuisplein 1, 7607 EK Almelo

Postadres: Postbus 5100, 7600 GC Almelo

Gerard Nordkamp, telefoon (0546) 54 19 55, e-mail g.nordkamp@almelo.nl

Leny Claessens, telefoon (0546) 54 17 52, e-mail h.claessens@almelo.nl

